

Міністерство освіти і науки України  
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна  
Кафедра міжнародної економіки та світового господарства

**“ЗАТВЕРДЖУЮ”**

Проректор з науково-педагогічної  
роботи

А.В. Пантелеймонов

«\_\_\_\_\_» \_\_\_\_\_ 2018 р.

Робоча програма навчальної дисципліни  
економіка зарубіжних країн

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)  
галузь знань 05 "Соціальні та поведінкові науки"  
(шифр і назва)  
спеціальність 051 "Економіка"  
(шифр і назва)  
освітня програма Міжнародна економіка  
(шифр і назва)  
спеціалізація Міжнародна економіка  
(шифр і назва)  
вид дисципліни за вибором  
(обов'язкова / за вибором)  
факультет економічний

2018 / 2019 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету (інституту, центру)

«22» червня 2018 року, протокол № 8

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Кім Тетяна Іванівна, кандидат економічних наук, доцент,  
доцент кафедри міжнародної економіки та світового господарства

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародної економіки та світового  
господарства

Протокол від «11» червня 2018 року № 9

Завідувач кафедри міжнародної економіки та світового господарства

\_\_\_\_\_ Задорожний Г.В.  
(підпис) (прізвище та ініціали)

Програму погоджено методичною комісією економічного факультету

Протокол від «21» червня 2018 року № 9

Голова методичної комісії економічного факультету

\_\_\_\_\_ Євтушенко В.А.  
(підпис) (прізвище та ініціали)

## ВСТУП

Програма навчальної дисципліни “Економіка зарубіжних країн” складена відповідно до освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми підготовки першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

спеціальності (напряму) 051 “ Економіка”

спеціалізації Міжнародна економіка

### 1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни - формування системи знань з основних закономірностей формування та сучасних тенденцій розвитку світової економіки, з основ національного соціально-економічного розвитку, оволодіння методологією типологізації, структурного аналізу економік країн і регіонів світу та оцінки ефективності і оптимізації національних моделей соціально-економічного розвитку.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни: сприяти розумінню сутності й значення розвитку національних економічних систем у сучасних умовах глобалізації світової економіки, а також місця і ролі курсу в системі знань міжнародно-економічного напряму; розглянути теорію соціально-економічної еволюції людства та досвід національних моделей соціально-економічного розвитку; засвоїти методологію вивчення економік зарубіжних країн із застосуванням методу угруповань за системними ознаками та критеріями; сформувати компетенції аналізу, порівняння та оцінки національних моделей соціально-економічного розвитку на основі вивчення динаміки і структури національних господарств, а також виявлення факторів розвитку та шляхів вдосконалення державного регулювання національної економіки; сприяти формуванню сучасного аналітико-оптимізаційного мислення економіста-міжнародника; ознайомити студентів, які самостійно вивчають курс “економіка зарубіжних країн”, з його основними завданнями і змістом, а також з літературою з теорії та практики регулювання національного соціально-економічного розвитку.

1.3. Кількість кредитів 4

1.4. Загальна кількість годин 120

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
За вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
2-й	2-й
Семестр	
3-й	3-й
Лекції	
32	4 год.
Практичні, семінарські заняття	
	4 год.
Самостійна робота	
56	112 год.
Індивідуальні завдання (курсова робота)	
1	1
Контрольна робота	
1	1

1.6. Заплановані результати навчання: студенти мають засвоїти основні поняття і категорії дисципліни, розуміти структуру та суб'єкти світової економіки, знати теорії світового господарства, сучасні фактори, що формують світовий економічний простір, принципи національної політики соціально-економічного розвитку, динаміку і галузеву структуру національних господарств, тенденції розвитку людського потенціалу, засоби і способи оцінювання ефективності державного регулювання національних економік. Володіти інструментами та методами аналізу та оцінки ресурсного потенціалу динаміки та структури національних економік, виявляти й оцінювати тенденції національного соціально-економічного розвитку та розробляти напрями його регулювання.

## **2. Тематичний план навчальної дисципліни**

Розділ 1. Методологічні основи дослідження та моделювання національного соціально-економічного розвитку

*Тема 1. Загальна характеристика світової економіки.* Історія еволюції світової економіки. Суб'єкти, структура світової економіки, парадигми розвитку, сучасні тенденції. Офіційні статистичні, наукові та аналітичні джерела.

*Тема 2. Національні економіки: поняття, типологізація.* Фактори національного соціально-економічного розвитку, моделі, критерії типологізації, основні типи країн. Методологія вивчення економік зарубіжних країн.

Розділ 2. Аналіз національних соціально-економічних систем і моделей

*Тема 3. Група розвинених країн світу.*

Загальна характеристика: фактори розвитку, моделі, тенденції. Економіка країн Західної Європи: «велика четвірка», малі розвинені країни, «карликові» держави, менш розвинені країни Півдня. Країни Північної Америки. Японія. Австралія та ін.

*Тема 4. Група країн з перехідною економікою.*

Загальна характеристика: фактори розвитку, моделі, тенденції. Країни Центральної та Східної Європи. Країни СНД. Китай. В'єтнам.

*Тема 5. Група країн, що розвиваються.*

Загальна характеристика: фактори розвитку, моделі, основні типи країн, тенденції соціально-економічного розвитку. Нові індустріальні країни. Країни-нафтоекспортери. Найменш розвинені країни. Країни з середнім рівнем доходу. Багаті острови.

### 3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усь	у тому числі					усь	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.		л	п	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
<b>Розділ 1. Методологічні основи дослідження та моделювання національного соціально-економічного розвитку</b>												
Тема 1. Загальна характеристика світової економіки.	8	4	4									
Тема 2. Національні економіки: поняття, типологізація.	6	4	2				4	2	2			20
Разом за розділом 1	14	8	6				4	2	2			20
<b>Розділ 2. Аналіз національних соціально-економічних систем і моделей</b>												
Тема 3. Група розвинених країн світу.	16	8	8									
Тема 4. Група країн з перехідною економікою.	16	8	8					2	2			
<sup>1</sup>	2	3	4	5	6	7	8			11	12	13
Тема 5. Група країн, що розвиваються.	18	8	10			56						
Разом за розділом 2	50	24	26					2	2			92
<b>Усього годин</b>	64	32	32			56		4	4			112

### 4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Загальна характеристика світової економіки.	4
2	Національні економіки: поняття, типологізація.	2
3	Група розвинених країн світу.	8
4	Група країн з перехідною економікою.	8
5	Група країн, що розвиваються.	10
	Разом	32

### 5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Самостійне вивчення особливостей соціально-економічного розвитку однієї країни за вибором студента з групи розвинених країн з оформленням мультимедійної презентації та доповіддю на практичному занятті	8
2	Самостійне вивчення особливостей соціально-економічного розвитку однієї країни за вибором студента з групи країн з перехідною економікою з оформленням мультимедійної презентації та доповіддю на практичному занятті	8
3	Самостійне дослідження особливостей соціально-економічного розвитку однієї країни за вибором студента з групи країн, що розвиваються, у рамках курсової роботи	40
	Разом	56

### 6. Індивідуальні завдання

№ з/п	Види, зміст індивідуального завдання	Кількість годин
1	Курсова робота «Особливості соціально-економічного розвитку <країни, що розвивається>» згідно з: Кім Т.І. Методичний посібник з курсу „Економіка зарубіжних країн” для студентів економічного факультету спеціальності „міжнародна економіка”. Навчальне видання. Х.: ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2004. – 42 с.	40
	Разом	40

### 7. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять. Загальна кількість балів за успішне виконання завдань - 60%. До них включаються по 40 балів за поточний контроль знань, отриманих за результати самостійної роботи та по 20 балів за поточний контроль знань, отриманих протягом семестрового вивчення дисципліни.

Поточний контроль здійснюється відповідно до конкретних цілей у вигляді:

- опитування,
- підготовки доповідей та презентації,
- виконання письмової контрольної роботи, яка охоплює увесь матеріал курсу.

Письмова контрольна робота передбачає застосування таких засобів діагностики рівня підготовки студентів:

- тестові завдання,
- відкриті питання.

Підсумковий контроль здійснюється під час проведення письмового заліку. Загальна кількість балів за успішне виконання залікових завдань - 40%.

Час виконання відповідно – 45 хвилин.

Критерії оцінювання письмових відповідей на заліку:

Творче питання - 10%

Тести - 30%

## 8. Схема нарахування балів

Приклад для підсумкового семестрового контролю при проведенні семестрового екзамену або залікової роботи

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання						Залік	Сума
Розділ 1		Розділ 2			Разом		
T1	T2	T3	T4	T5			100
5	5	10	10	30	60	40	

T1, T2 ... – теми розділів.

## Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка для заліку
90 – 100	зараховано
70-89	
50-69	
1-49	не зараховано

## 9. Рекомендована література

### Основна література

- Голиков А.П., Ким Т.И. Экономика зарубежных стран. Учебное пособие. – Харьков: ХНУ, Форт, 2000. – 68 с.
- Економіка зарубіжних країн: Навчальний посібник / А.П. Голиков, О.Г. Дейнека, Л.О. Позднякова, П.О. Черномаз; За ред. А.П. Голикова. – К.: Центр учбової літератури, 2017. – 464 с.
- Кім Т.І. Методичний посібник з курсу „Економіка зарубіжних країн” для студентів економічного факультету спеціальності „міжнародна економіка”. Навчальне видання. Х.: ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2004. – 42 с.
- Козак Ю.Г., Ковалевський В.В., Лебедева С.Н., Бикова М.Є., Логвінова Н.С., Воронова О.В. Економіка зарубіжних країн: Навч. посібник. Видання 4 - е, перероб. та доп.–Київ: «Центр учбової літератури», 2013, 292 с.
- Чужиков В.І. Економіка зарубіжних країн: Навч.посіб. – К.: КНЕУ, 2005. – 308 с.
- Вишневская Е.Н. Экономика и модели экономических систем стран мира: Учебное пособие. – Донецк, ДонНТУ, 2010. - 302 с.
- Економіка зарубіжних країн: Навч. посібник/За ред. Козака Ю.Г., Ковалевського В.В., Ржепишевського К.І.- К.: ЦУЛ, 2003.
- Економіка зарубіжних країн [Текст]: Підручник – 2-ге видання. А.С.Філіпенко, В.А. Вергун, І.В. Бураківський [та ін.]. – К.: Либідь, 1998.
- Міжнародні стратегії економічного розвитку: навч. пос. [для студ. вищ. навч. закл.] / [Ю. Г. Козак, В. В. Ковалевський, Н. С. Логвінова та ін. ]; За редакцією Ю. Г.

- Козака, В. В. Ковалевського, І. В. Ліганенко: – [2-ге вид.] – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 356 с.
10. Міжнародні стратегії економічного розвитку: Навч. посібник. / За ред. Козака Ю.Г., Єханурова Ю.І. Ковалевського В.В.- К.: ЦНЛ, 2005.
  11. Світова економіка [Текст]: Підручник / А.С.Філіпенко, В.С.Будкін, О.І.Рогач [та ін.]. –К.: Либідь, 2007. – 640 с.
  12. Економіка зарубіжних країн :підручник / С. В. Войтко, О.А.Гавриш, О. М. Згуровський, С. В. Нараєвський. – Київ : НТУУ «КПІм.І. Сікорського», 2017.– 400с.
  13. Економіка зарубіжних країн : навчальний посібник. 4-е видання, перероб. та доп. / за редакцією доктора економічних наук, професора, академіка АЕН України Ю.Г. Козака, кандидата економічних наук, доцента В.В. Ковалевського.- Київ: Центр учбової літератури, 2013. - 292 с.

#### Допоміжна література

1. Ким Т.И., Ещенко Е. Кластеризация как фактор укрепления национальных конкурентных преимуществ / Национальні конкурентні переваги: виклики тисячоліття: збірник наукових праць науково-практичної конференції молодих вчених та студентів. - Харків: ХНУ, 2010. – 176 с. – с.100-105.
2. Кім Т.І., Мараховська О. Ефективність антикризової політики в країнах ЄС та напрями її вдосконалення / Национальні конкурентні переваги: виклики тисячоліття: збірник наукових праць науково-практичної конференції молодих вчених та студентів. - Харків: ХНУ, 2010. – 176 с. – с. 111-116.
3. Національна економіка [текст]: навч. посіб.: / За заг. ред. Носової О.В. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 512 с. Тема 20. Політика економічного зростання в національній економіці, с. 372-395.
4. Ким Т.И., Тань Сяохуэй. Модель модернизации экономики и изменение структуры внешней торговли Китая в 2001-2011 гг./ Т.И. Ким, Тань Сяохуэй // Інституційні зміни глобальної господарської системи: Збірник наукових праць міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених та студентів. – Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2013. – 244 с., с. 75 - 80.
5. Ким Т.И., Маймайти Сайдин Паерхати. Новый этап развития и перспективы украино-китайского экономического сотрудничества // Сучасні тренди трансформації світового господарства: Збірник наукових праць викладачів та студентів. – Харків: Точка, 2014. – 262 с., с. 183-193.
6. Ким Т.И., Ли Цзя Цян. Экономический потенциал и глобальная конкурентоспособность Китая в современных условиях // Сучасні тренди трансформації світового господарства: Збірник наукових праць викладачів та студентів. – Харків: Точка, 2014. – 262 с., с. 173-183.Чернецкий Ю.А. Мировая экономика. Курс лекцій / Ю.А. Чернецкий. – М.: Эксмо, 2007. – 400 с.
7. Чужиков В.І. Глобальна регіоналістика: історія та сучасна методологія. Монографія. К., КНЕУ, 2008, 272 с.
8. Мировое хозяйство и международные экономические отношения: Учебное пособие / Под ред. А.П. Голикова и др. – Симферополь, СОНАТ, 2003.
9. Світова економіка: Підручник. / А.С. Філіпенко, О.І.Рогач та ін. – К.: „Либідь”, 2007, 640 с.
10. Економічні проблеми ХХІ століття: міжнародний та український виміри / За редакцією С.І. Юрія, Є.В. Савельєва. – К.: Знання, 2007. – 595с.



## 10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

Офіційні сайти:

1. ООН: <http://www.un.org>
2. Всесвітнього Економічного Форуму: <http://www.weforum.org>
3. Світової організації торгівлі (СОТ): [www.wto.org](http://www.wto.org)
4. Світового банку (СБ): [www.worldbank.org](http://www.worldbank.org)
5. Міжнародного валютного фонду (МВФ): [www.imf.org](http://www.imf.org)
6. Сайт Міжнародної організації праці (МОП): [www.ilo.org](http://www.ilo.org)